

MİKRO İŞLETMELERDE FİNANSAL SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Gönül GÜL EKŞİ¹

Makale İlk Gönderim Tarihi / Recieved (First): 29.05.2023

Makale Kabul Tarihi / Accepted: 11.06.2023

Atıf/©: Gül Ekşi, G. (2023). Mikro İşletmelerde Finansal Sorunlar ve Çözüm Önerileri., Scientific Journal of Finance and Financial Law Studies, 3 (1), 23-30.

Özet

Günümüzde küresel dünyada ve ülkemizde hızlı ve devamlı olarak değişen piyasa koşullarında; mikro işletmelerin de dâhil olduğu KOBİ'ler büyük öneme sahiptir. Mikro işletmeler küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin (KOBİ) bir türüdür. Ülke ekonomilerinin çok önemli ve dinamik unsurları olan KOBİ'ler ülkemizde de ekonomik ve toplumsal kalkınma açısından büyük önem taşımaktadır. Günümüzde uluslararası rekabetin artmasıyla küresel ekonomik pazarda KOBİ'lerin yerini alması ve varlıklarını devam ettirmesi bir zorunluluk haline gelmiştir. Mikro işletmelerin de içinde yer aldığı KOBİ'ler tüm ülkelerde ekonominin büyük bölümünü oluşturmaktadır. Ülkemizde kayıtlı işletmelerin neredeyse tamamı KOBİ'lerden oluşmaktadır. KOBİ'ler değişen piyasa koşullarına hızla uyum sağlamaları, esnek üretim yapısına sahip olmaları, yeni iş imkânları yaratarak istihdam yaratılmasına katkıda bulunmaları, bölgesel gelişmişlik farklılıklarını azaltmaları, bölgesel kalkınmayı sağlamaları gibi özellikleriyle ülke ekonomilerinde stratejik öneme sahiptirler. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde KOBİ'lere büyük önem verilmekte ve bu işletmelere yönelik politikalar üretilmektedirler. Ülkemiz de dahil olmak üzere bu ülkelerin ölçeğine göre işletme dağılımlarına bakıldığında ortalama yüzde 98'i KOBİ'lerden oluşmaktadır. Ülkemizde KOBİ'lerin tarihi gelişimine bakıldığında, 13. yüzyılda Şeyh Mahmut Nasreddin Ahi Evran tarafından kurulan Ahilik Sistemi'nin bu işletmelerin temelini oluşturduğu görülmektedir. Bu sistem, Osmanlı devrinde yerini Lonca Sistemi'ne bırakmış ve son olarak da 1923 İzmir İktisat Kongresinde özel sektörü desteklemek amacıyla çıkarılan ve 1942 yılına kadar yürürlükte kalan Teşvik-i Sanayi Kanunu'nda ilk olarak KOBİ tanımlaması yapılmıştır. Ülkemizde KOBİ'lerin büyük bölümü mikro işletmelerden oluşmaktadır. 2010 yılı DİE ve TÜİK verilerine göre ülkemizdeki işletmelerin %99,34'ü KOBİ'lerden, KOBİ'lerin de %95,3'ü mikro işletmelerden oluşmaktadır. Dolayısıyla mikro işletmelerin zayıf ya da güçlü özellikleri ve sorunları incelenirken KOBİ'lerle bir bütün halinde ele alınması daha doğru olacaktır. Bu çalışmada mikro işletmelerdeki finansal sorunlar ele alınmış ve dolayısıyla KOBİ'ler de incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mikro işletme, KOBİ, finansal sorun

JEL KODLARI: M10, M19, M20

FINANCIAL PROBLEMS AND SOLUTIONS IN MICRO BUSINESSES

Citation/©: Gül Ekşi, G. (2023). Financial Problems and Solutions in Micro Businesses, *Scientific Journal of Finance and Financial Law Studies*, 3 (1), 23-30.

Abstract

Today, in the global World and in our country, in fast and constantly changing market conditions; SMEs, including micro-enterprises, are of great importance. Micro-enterprises are a type of small and medium-sized enterprises (SMEs). SMEs, which are very important and dynamic elements of the economies of our country, have great importance in terms of economic and social development in our country. Today, with the increase of international competition, it has become a necessity for SMEs to take their place and maintain their existence in the global economic market. SMEs, including micro-enterprises, constitute a large part of the economy in all countries. Almost all of the registered enterprises in our country are composed of SMEs. SMEs have strategic importance in national economies such as adapting rapidly to changing market conditions, having flexible production structure, contributing to employment creation by creating new job opportunities, reducing regional development disparities and providing regional development. Particular importance is given to SMEs in developing countries and policies are developed for these enterprises. Looking at the distribution of enterprises according to the scale of these countries, including Turkey, 98 percent of SMEs are on average. Looking at the historical development of SMEs in our country, it is seen that the Akhism System established by Sheikh Mahmud Nasreddin Ahi Evran in the 13th century forms the basis of these enterprises. This system was replaced by the Guild System during the Ottoman period and finally, the SME Promotion was first defined in the Incentive Industry Law, which was enacted in 1923 in order to support the private sector in Izmir Economy Congress and remained in force until 1942. Most of the SMEs in our country are micro enterprises. According to 2010 SIS and TURKSTAT data, 99.34% of enterprises in Turkey are composed of SMEs and 95.3% of SMEs are micro enterprises. Therefore, when examining the weak or strong features and problems of micro-enterprises, it would be more accurate to consider them as a whole with SMEs. In this study, financial problems in micro enterprises are discussed and therefore SMEs are examined.

Keywords: Micro business, SME, financial problem

JEL Code: M10, M19, M20

¹ Dr. Öğretim Görevlisi, Çankırı Karatekin Üniversitesi Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü İşletme Yönetimi Programı, Çankırı İli, 18100, Türkiye email: gonulguleksi@karatekin.edu.tr., ORCID: 0000-0002-7757-0437.

GİRİŞ

Günümüzde küresel dünyada ve ülkemizde hızlı ve devamlı olarak değişen piyasa koşullarında; mikro işletmelerin de dahil olduğu KOBİ'ler büyük öneme sahiptir. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde KOBİ'lere büyük önem verilmekte ve bu işletmelere yönelik politikalar üretilmektedirler. Çünkü; ülkemiz de dahil olmak üzere bu ülkelerin ölçeğine göre işletme dağılımlarına bakıldığında ortalama yüzde 98'i KOBİ'lerden oluşmaktadır. (Çatalbaş G.K., Çatalbaş, E., 2008)

Ülkemizde KOBİ'lerin tarihi gelişimine bakıldığında, 13. yüzyılda Şeyh Mahmut Nasreddin Ahi Evran tarafından kurulan Ahilik Sistemi'nin bu işletmelerin temelini oluşturduğu görülmektedir. Bu sistem, Osmanlı devrinde yerini Lonca Sistemi'ne bırakmış ve son olarak da 1923 İzmir İktisat Kongresinde özel sektörü desteklemek amacıyla çıkarılan ve 1942 yılına kadar yürürlükte kalan Teşvik-i Sanayi Kanunu'nda ilk olarak KOBİ tanımlaması yapılmıştır (Çatalbaş, G.K., Çatalbaş, E., 2008)

Ülkemizde KOBİ'lerin büyük bölümü mikro işletmelerden oluşmaktadır. 2010 yılı DİE ve TÜİK verilerine göre ülkemizdeki işletmelerin %99,34'ü KOBİ'lerden, KOBİ'lerin de %95,3'ü mikro işletmelerden oluşmaktadır. (Bayülken, Kütükoğlu, 2012) Dolayısıyla mikro işletmelerin zayıf ya da güçlü özellikleri ve sorunları incelenirken KOBİ'lerle bir bütün halinde ele alınması daha doğru olacaktır.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE: KOBİ ve MİKRO İŞLETME KAVRAMI

Mikro işletmeler küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin (KOBİ) bir türüdür. Ülke ekonomilerinin çok önemli ve dinamik unsurları olan KOBİ'ler ülkemizde de ekonomik ve toplumsal kalkınma açısından büyük önem taşımaktadır. Günümüzde uluslararası rekabetin artmasıyla küresel ekonomik pazarda KOBİ'lerin yerini alması ve varlıklarını devam ettirmesi bir zorunluluk haline gelmiştir.

Mikro işletmelerin de içinde yer aldığı KOBİ'ler tüm ülkelerde ekonominin büyük bölümünü oluşturmaktadır. Ülkemizde kayıtlı işletmelerin neredeyse tamamı KOBİ'lerden oluşmaktadır. KOBİ'ler değişen piyasa koşullarına hızla uyum sağlamaları, esnek üretim yapısına sahip olmaları, yeni iş imkânları yaratarak istihdam yaratılmasına katkıda bulunmaları, bölgesel gelişmişlik farklılıklarını azaltmaları, bölgesel kalkınmayı sağlamaları gibi özellikleriyle ülke ekonomilerinde stratejik öneme sahiptirler (Arı, 2013).

Küçük ve esnek yapıya sahip olan KOBİ'ler piyasadaki konjonktürel değişimlere daha kolay uyum sağlayabilirler, küçük yatırımları ile üretimlerini artırabilirler. Böylece; ülke ekonomisinde istihdam ve gelir dağılımı açısından olumlu etkiler yaratırlar. KOBİ'ler düşük yönetim giderleri ile faaliyette bulunan ve bunun sonucunda düşük maliyetli üretim yapabilen, karar alma sürecinin hızlı olduğu iktisadi teşebbüslerdir (Çatalbaş, G.K., Çatalbaş, E., 2008).

Mikro işletmeleri de kapsayan KOBİ'ler işletme sahibinin aynı zamanda yöneticisi olduğu, çevresinin dışına çıkmadan bölgesel faaliyetlerde bulunan ve sadece öz kaynakları ile finanse edilen işletmeler olarak tanımlanabilir (Küçük, 2010).

Büyükliklerine göre sınıflandırıldığında; en küçük olan işletmeler mikro işletmelerdir. İşletmenin büyüklüğü, girişim tarafından bir araya getirilen üretim araçlarının tümünün hacmidir. Avrupa Birliği ilkelerine göre işletmeler büyüklükleri bakımından genelde dörde bölünerek incelenirler:

- ✓ Büyük İşletmeler; çalışan sayısı 250'den az, cirosu 50 milyon Euro'dan fazla olan işletmelerdir.
- ✓ Orta İşletmeler; çalışan sayısı 250'den az, cirosu 50 milyon Euro'ya kadar olan işletmelerdir.
- ✓ Küçük İşletmeler; çalışan sayısı 50'den az, cirosu 10 milyon Euro'ya kadar olan işletmelerdir.
- ✓ Mikro İşletmeler; çalışan sayısı 10'dan az, cirosu 2 milyon Euro'ya kadar olan işletmelerdir.

Avrupa Birliği ilkelerine göre mikro işletmeler yukarıdaki gibi tanımlanırken; ülkemizde *Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkındaki Yönetmeliğe*¹⁸ göre mikro işletmeler; çalışan sayısı on kişiden az olan ve yıllık net satışı ya da mali bilançosundan herhangi biri 1 milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeler olarak tanımlanmaktadır. Aynı yönetmeliğe göre KOBİ'leri oluşturan işletmeleri aşağıdaki tablo ile özetlemek mümkündür:

Tablo 1: KOBİ Türleri

| Kriter | Mikro Ölçekli İşletme | Küçük Ölçekli İşletme | Orta Ölçekli İşletme | Büyük Ölçekli İşletme |
|-----------------------------|-----------------------|-----------------------|----------------------|-----------------------|
| Çalışan Personel Sayısı | <10 | <50 | <250 | >250 |
| Yıllık Net Satış Hasılatı | <1 Milyon TL | <8 Milyon TL | <40 Milyon TL | >40 Milyon TL |
| Yıllık Mali Bilanço Toplamı | <1 Milyon TL | <8 Milyon TL | <40 Milyon TL | >40 Milyon TL |

Kaynak: kosgeb.gov.tr.

Hizmet ve imalat sektöründe faaliyet gösteren mikro işletmeler; ülkemizde KOBİ'lerin yaklaşık %96'sını oluşturmaktadır. TÜİK verilerine göre ülkemizdeki mikro işletmelerin %90'ı imalat sanayi sektöründe faaliyet göstermektedir. Bu işletmeler daha çok emek yoğun faaliyet gösterirler ve genellikle aile işletmeleridir. (Özbek, 2008) Aile işletmeleri, yöneticilerinin tamamının ya da büyük bölümünün bir ailenin bireyleri olan işletmelerdir. Aile işletmeleri, kurucusunun kontrolünde faaliyetlerine devam eden, genel özellikleri bakımından KOBİ niteliğindeki mikro işletmeler olarak kabul edilmektedir. Çalışan sayıları on kişiden azdır.

Literatür taraması yapıldığında bazı kitaplarda ve çalışmalarda mikro işletmeler "cüce işletmeler" ya da "çok küçük işletmeler" olarak da adlandırılmaktadır. M. Şerif Şimşek'in *İşletme Bilimine Giriş* kitabında mikro işletmeler cüce işletmeler olarak adlandırılmış ve iş hacmi dar olan, çalışan sayısının az olduğu işletmeler olarak tanımlanmıştır. Berberler, anahtarcılar gibi hizmet sektöründe yer alan işletmeler mikro işletmelerdir. (Şimşek, 2004) Bu işletmelere literatürde işyeri de denmektedir (Küçük,

¹⁸ http://kosgeb.gov.tr/Content/Upload/Dosya/Mevzuat/KOBİ'lerin_Tanimi_Yonetmeklik.pdf.

2010).

Mikro işletmelerin küçük ölçekli işletmeler olması nedeniyle kendilerine özgü avantajları ve dezavantajları vardır. Avantajları ve dezavantajları aşağıda sıralanmıştır (Küçük, 2010 ve Döm, 2008).

Mikro işletmelerin avantajları:

- ✓ Sınırlı sermaye ile kolayca kurulabilirler,
- ✓ Piyasada işletme çalışanları ile tüketiciler kolaylıkla iletişim kurabilirler,
- ✓ Tüketicilerin talep değişiklikleri ve çeşitliliklerine daha kolay uyum sağlarlar,
- ✓ Kararlar işletme içerisinde çok çabuk alınır,
- ✓ Esnek yapıları nedeniyle ekonomik krizlere daha dayanıklıdırlar,
- ✓ Mikro işletmelerin tüketicilerin özel taleplerini karşılayabilme imkânları vardır,
- ✓ Piyasa ya da ürün değişikliklerine büyük ölçekli işletmelere göre daha kolay uyum sağlarlar.

Mikro işletmelerin dezavantajları:

- ✓ Pazar ve sektör bilgileri yetersizdir ve bu bilgilere ulaşmada zorluk yaşarlar,
- ✓ Finansal kaynaklara ulaşmada zorluk yaşarlar,
- ✓ Sınırlı kaynaklara sahip olmaları nedeniyle teknolojiden çok fazla faydalanamazlar,
- ✓ Pazarlama ve ürünlerini tanıtım konusunda sıkıntı yaşarlar,
- ✓ Rekabet imkânları çok kısıtlıdır,
- ✓ Öz kaynakları yetersizdir,
- ✓ Kalifiye insan çalıştırma sıkıntıları vardır,
- ✓ Gelişme imkânları oldukça kısıtlıdır,
- ✓ Üretim geliştirme ve çeşitlendirme imkânları sınırlıdır.

Yukarıda sıralanmış olan avantajlarının dışında; doğrudan pazarlama imkânlarının olması, satış maliyetlerinin daha düşük olması ve daha küçük pazarlarda faaliyet gösterebilme özellikleri de mikro işletmelerin diğer önemli faydalı özellikleridir (Çelik, Akgemci, 2007) Mikro işletmeler kurulmaları

kolay olan ve daha çok emek yoğun olan işletmeler olduğu için çok yaygın olarak görülmektedir. Ancak; yukarıda sayıldığı gibi avantajları kadar dezavantajları da mevcuttur. Bu çalışmada mikro işletmelerin yaşadığı en önemli sorunlardan olan finansal sorunları üzerinde durulmuş ve çözüm önerileri oluşturulmaya çalışılmıştır.

MİKRO İŞLETMELERDE FİNANSAL SORUNLAR

Bir işletme kurulurken o işletmenin sağlıklı olarak faaliyetlerini devam ettirmesi ve zamanla büyümesi isteniyorsa; öncelikle yapılacak işle ilgili bir faaliyet planı hazırlanması gerekmektedir. Faaliyet planı hazırlandıktan sonra sağlam bir analiz yapılmalı ve yapılmak istenen faaliyetin birinin yanında mı yoksa bağımsız bir işletme kurularak mı yapılacağına karar verilmelidir. Bu şekilde kurulan işletmeler sağlıklı işletmelerdir ve kolayca yönetilirler, iyi kazanç sağlarlar.

Aşağıda mikro işletmeler de dahil tüm işletmelerin başlıca başarısız olma nedenleri sıralanmıştır:

- ✓ İşletmelerin kurulurken ya da faaliyetlerini devam ettirirken plan yapmamaları,
- ✓ Güçlü bir finansal yönetim yapısına sahip olmamaları,
- ✓ İşletme bilgisine sahip olmayan yöneticiler,
- ✓ İşletmede yapılan üretim hataları,
- ✓ Yetersiz reklam, pazarlama ve satış çalışmaları,
- ✓ Maliyetlerin kontrol edilememesi ve yanlış yapılan yatırım analizleri,
- ✓ Nitelikli işgücünün eksikliği ve halkla ilişkiler sorunu,
- ✓ Örgütlenme ve yönetimde eksiklikler,
- ✓ İşletme içi eğitimlere gereken önemin verilmemesi,
- ✓ Üretim yöntemleri, iletişim ve pazarlama alanlarında teknolojinin etkili kullanılmaması,
- ✓ Satış sonrası hizmet ve servislere önem gerekli önemin verilmemesidir.

Aslında tüm işletmeler yukarıda sıralanmış olan olumsuzlukları yaşayabilirler. Ancak; küçük olan ve daha yalın bir yapıdan oluşan mikro işletmeler bu sorunlarla daha çok karşılaşır. Mikro işletmelerin sorunları KOBİ'lerin sorunlarından ayrı olarak düşünülemez. Mikro işletmelerin en önemli sorunlarından biri finansman¹⁹ sorunudur. Üretim, pazarlama, insan kaynakları, Ar-Ge, bilgi ve teknoloji konularında da bu işletmeler sorun yaşamaktadırlar (Ege,2007). Tedarik ve tamir-bakım konusundaki sorunlar, örgütlenme ve yönetim sorunu, mevzuat sorunları, halkla ilişkiler sorunu yaşanan diğer önemli

¹⁹ Finans kavramı; herhangi bir harcama ya da gider için ihtiyaç duyulan fonların (paranın) uygun koşullarda temin edilmesi ile verimli ve etkin bir şekilde kullanılmasıyla ilgili faaliyetlerdir. Finans sadece ihtiyaç olan fonların (paranın) temin edilmesi değil; aynı zamanda temin edilen bu fonların etkin bir şekilde kullanılmasıdır. Finansman ise; fon ya da paranın temin edilmesidir. Genel anlamda para temin etmek yerine finansman sağlamak kavramı kullanılabilir.

sorunlardır. Bu çalışmada mikro işletmelerin finansal sorunları ele alınmıştır.

Mikro işletmelerin finansal sorunları aşağıdaki gibi sıralanabilir (Çarıkçı, Titiz, Eroğlu, 2002):

- ✓ Öz kaynak yetersizliği,
- ✓ Kredi temin etme süresinin kısa olması,
- ✓ Kredi faiz oranlarının yüksek ve değişken olması,
- ✓ Ekonomik istikrarsızlıklar nedeniyle yatırım girdi maliyetlerinin ve sağlayacağı getirilerin tahmin edilememesi,
- ✓ Teminatların yetersiz kalması,
- ✓ Yeterli miktarda hammadde veya malzeme stoklama imkânının kısıtlı olması,
- ✓ Dış pazarlara açılmama ve AR-GE çalışmalarına yeterli finansman sağlanamaması gibidir.

Ekonomik istikrarsızlıklar ve piyasada meydana gelen krizler bu işletmelerin müşterilerden tahsilatlarını aksatmakta, hatta durma noktasına getirmektedir. Nakit sıkıntısının ortaya çıkması mikro işletmelerin sahip oldukları öz sermayenin azalmasına ve dolayısıyla başka finansman kaynakları arayışına neden olmaktadır. Ülkemizde mikro işletmeler finansman ihtiyaçları olduğunda genellikle öz kaynaklarından sağlamaya çalışırlar. Ancak; öz kaynaklarının yetersiz olması bu işletmelerin dış kaynaklardan finansman arayışına girmesine neden olmaktadır. Söz konusu dış kaynaklardan ilk akla gelen finansman kaynakları banka kredileridir.

Mikro işletmelerin bankalardan kredi sağlama imkânlarının sınırlı olmasının yanı sıra; bu işletmeler kredi dışındaki leasing ve factoring gibi dış finansal kaynaklarla ilgili yeterli bilgi sahibi değildir. Bu nedenle de genel olarak kuruluş sermayelerini kendi özel tasarruf kaynaklarından sağlamaya çalışırlar. Bir takım bürokratik engeller, finansal konularda işletme sahiplerinin bilgi eksikliği ve kredi kuruluşunun istediği mali verileri zamanında hazırlayıp sunamamaları gibi faktörler mikro işletmeler açısından olumsuz etkenlerdir.

Ülkemizde mikro işletmelerin de içinde olduğu KOBİ'lere ilk olarak kredi sağlayan finans kuruluşu Halk Bankası olmuştur. İki binli yılların başlarında Ziraat Bankası ve Vakıflar Bankası gibi diğer bankalar da kredi kullandırmaya başlamıştır. Ancak; kullanılan bu kredilerde bankacılık sektöründeki kâr sağlama prensibi nedeniyle faiz oranlarının yüksek olması bu işletmelere finansal destek olma anlamında tam olarak etkili olamamıştır. Bu işletmeler; kredi teminatlarının yetersizliği, işlem hacimlerinin dar olması, bankalardaki güvenilirliklerinin az olması gibi nedenlerle kredi gibi finansal kaynaklardan yeterince faydalanamazlar. Bu durum mikro işletmelerin nakit sıkıntıları yaşamalarına ve dolayısıyla işletme içerisinde üretimi artıracak, büyümelerini sağlayacak faaliyetleri yapmalarına ve dış pazarlara açılmalarına engel olmakta, tüm işletmeler için büyük önemi olan AR-GE faaliyetleri de gerçekleştirilememektedir. Ayrıca nakit sıkıntısı nedeniyle hammadde ve malzeme stoklaması da yapılamamaktadır.

Mikro işletmelerde finansal konularda bilgi eksikliklerinin olması nedeniyle iyi bir maliyet kontrol sisteminin olmaması diğer önemli finansal sorundur. Bu işletmelerde üretilen hizmet ya da ürünlere fiyatlandırma yapılırken; girdi maliyetleri ve sağlanacak getirilerle ilgili sağlıklı analizler

yapılamamakta, rakip işletmelerin uyguladıkları fiyatlar ya da piyasa fiyatları dikkate alınmaktadır. Bu durum mikro işletmelerin yoğun rekabet ortamında ayakta kalabilmek için genellikle düşük fiyatlandırma yapmalarına neden olmaktadır.

SONUÇ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

KOBİ'ler dünyada ve ülkemizde ekonominin olmazsa olmazları, en temel yapıtaşlarıdır. Gerek ülkemizde gerekse diğer ülkelerde kayıtlı işletmeler çok büyük bölümü KOBİ'lerden, KOBİ'lerin nerdeyse tamamına yakını da mikro işletmelerden oluşmaktadır. Bu nedenle bu çalışmada mikro işletmeler konusu KOBİ'lerle birlikte ele alınmıştır.

Mikro işletmeler çalışan sayısı on kişiden az olan, iş hacimleri çok düşük işletmelerdir. Ancak; ekonomideki yerleri çok büyüktür. Bu nedenle bu işletmelerin yaşadıkları sorunları belirlemek ve bu sorunlara çözüm yolları bulmak önemli bir konudur. Mikro işletmelerin birçok sorunu olmasına rağmen aslında en önemli sorunu finansal sorundur. Çünkü; finans bir işletmenin gerek kuruluşunda gerek faaliyetlerini devam ettirmesinde ve gerekse büyüme aşamasında çok önemli bir konudur. Mikro işletmelerde yöneticilerin finans konusunda yeterince bilgi sahibi olmaları önemli bir unsurdur. Bu konudaki bilgi eksiklikleri gerekli finansman kaynaklarının temin edilmesinde gecikmelere, aksamalara neden olacaktır.

Mikro işletmelerin öz kaynakların yetersiz olması nedeniyle dış finansal kaynaklara başvurmaları bir zorunluluk haline gelmektedir. Ancak; bu işletmelerin yeterli teminatlarla sahip olmamaları ve dolayısıyla finans kuruluşlarındaki güvenilirliklerinin az olması kredi kullanmalarına önemli bir engel teşkil etmektedir. Bu noktada mikro işletmeler gerekli finansal desteğin sağlanması gerekmektedir. Bankalar tarafından sağlanacak düşük teminatl ve faizli kredi imkânları ile mikro kredi uygulaması bu sorunun çözülmesine yardımcı olacaktır. Mikro kredi uygulamasında; gelir düzeyi düşük olan kişilere veya mikro işletmelere kredi kullanılmaktadır. Mikro kredi; teminat vermekte zorlanan ve bu nedenle de bankalardan kredi kullanamayan mikro işletmelerin nakit ihtiyaçlarının karşılanması, hammadde ve malzeme alımı, imalat için gerekli teçhizatın sağlanması için verilmektedir (Ege, 2007)

Mikro kredi mikro işletmeler için önemli bir finansman kaynağıdır. Ülkemizde mikro kredi uygulaması ilk olarak Ziraat Bankası'nın çiftçilere verdiği krediler ve Halk Bankası'nın KOBİ'lere ve ev hanımlara verdiği krediler ile başlamıştır. Ancak bu çalışmalar dar kapsamlı çalışmalar olmuştur. Mikro kredi uygulaması geniş kapsamlı olarak ilk Kadın Emekini Değerlendirme Vakfı 1995-1997 yılları arasında İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Dar gelirli olan yüz kadına iş yapmaları için küçük miktarlarda krediler verilmiştir. Van, Şanlıurfa, Mersin ve Diyarbakır gibi illerde mikro kredi projeleri uygulanmıştır. Ziraat Bankası'nın mikro girişimler için kullandığı krediler de bu kapsamdadır (Ege, 2007). Mikro kredi uygulamaları bu şekilde kadın girişimcilere destek olmak amacıyla başlamış ve zamanla bankaların mikro işletmelere kullandığı destek kredileri şeklinde devam etmiştir.

Günümüzde bankaların mikro işletmeler de dahil olmak üzere KOBİ'lere kullandıkları düşük faizli ve düşük komisyonlu krediler bu işletmelerin finansal sorunlarının çözümünde büyük öneme sahiptir. Bu kredilerin daha yaygın hale getirilmesi, daha çok mikro işletmeyi kapsamı ve düşük faiz oranlarıyla kullanılabilmesi gerekmektedir. Bankaların bu kredileri kullanırken devlet desteğinin de olması mikro işletmeler için daha faydalı olacaktır. Yani; kullanılan kredinin bir kısmının devlet tarafından karşılanması kalan kısmını işletmenin ödemesi ve kredi için istenecek teminatların asgari düzeyde olması geçerli bir çözüm önerisidir.

Mikro işletmelerin finansal konuda daha bilgili ve eğitilmiş yöneticilere sahip olması finansal açıdan büyük önem taşımaktadır. Böylece; işletme içerisinde maliyet-çıktı analizleri yapılabilir ve işletmenin tüm harcamaları kontrol altına alınabilir. Buna göre yapılacak fiyatlamalar ile işletme daha çok kâr sağlayacaktır ve yoğun rekabet ortamında daha kolay ayakta kalacaktır. İşletmenin yapacağı faaliyet planı ile yapacağı üretimin miktarını kontrol etme imkânı olacak ve böylece yapacağı üretime göre yeterli miktarda hammadde ve malzeme stoğu yapabilecektir. Yeterli miktarda stok yapması işletmeyi piyasada gerçekleşebilecek fiyat değişikliklerine karşı koruyacaktır.

KAYNAKÇA

- Ağca, V., & Kandemir, T. (2008). Aile İşletmelerinde İç Girişimcilik Finansal Performans İlişkisi: Afyonkarahisar'da Bir Araştırma. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 10 (3), 210.
- Arı, A. (2013). KOBİ'ler, Esnaf ve Sanatkarlar Özel İhtisas Komisyon Raporu. Trakya Kalkınma Ajansı, 1-40.
- Bayülken, Y., Kütükoğlu, C. (2012). Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi İşletmeleri (KOBİ'ler). Baskı, TMMOB Makine Mühendisleri Odası Yayın No: MMO/583, Ankara.
- Çarıkcı, İ.H., Titiz, İ., Eroğlu, A.H., (2002), Küçük ve Orta Ölçekli Üretim İşletmelerinde Kriz Dönemine Özgü Finansman Sorunları ve Alternatif Pazarlama Stratejileri-Göller Bölgesi İşletmeleri Üzerine Bir Araştırma. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (C.7), 229-239.
- Çatalbaş, G., Çatalbaş, E. (2008), Finansman Sorunu Yaşayan Kobi'ler, Basel II ve Bankacılık Sektörü, *Bankacılar Dergisi*, (66), 3-13.
- Çelik, A., Akgemci, T. (2007). Girişimcilik Kültürü ve KOBİ'ler. Ankara: Gazi.
- Demir, Y., Önem, H.B. (2012). KOBİ'lerin Finansal Algı Düzeyine Yönelik Bir Araştırma: Isparta-Burdur İlleri Örneği. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 8(16), 23-39. <http://194.27.129/index.php/zkesbe/article/download/321/238>.
- Döm, S. (2008). Girişimcilik ve Küçük İşletme Yöneticiliği. Ankara: Detay.
- Ege, İ. (2007). Mikro Finans ve Küçük ve Orta Boy İşletmeler (KOBİ). 4.KOBİ'ler ve Verimlilik Kongresi, İstanbul Kültür Üniversitesi, 199-207.
- Gürüz, D., Gürel, E. (2009). Yönetim ve Organizasyon. Ankara: Nobel.
- Özbek, Z. (2008). KOBİ'lerin Türk Ekonomisine Etkileri. *Uluslararası Ekonomik Sorunlar Dergisi*, 31, 49-57. <file:///C:/Users/User/Downloads/Zerrin%20ozbek.pdf>.
- Kumkale, İ. (2007). İşletme Yönetimi (Genel İşletmecilik Bilgileri ve Yeni Yaklaşımlar). Trabzon: abp.
- Küçük, O. (2010). Girişimcilik ve Küçük İşletme Yönetimi. Ankara: Seçkin.
- Saruhan, S.C., Yıldız, M.L. (2009). Çağdaş Yönetim Bilimi. İstanbul: Beta.
- Şimşek, M. Şerif. (2004). İşletme Bilimine Giriş. İstanbul: Adım.
- Torlak, Ö., Uçkun, N. (2005). Eskişehir'deki KOBİ'lerin Pazarlama ve Finansman Sorunları Ara Kesiti, *Sosyal Bilimler Dergisi*, 2005/1, 199-215. <https://earsiv.anadolu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11421/462/249668.pdf>.